

خبر

۳	- اخبار دانشگاه
۴	- اخبار معاونت طرح و برنامه
۵	- اخبار دانشکده ادبیات
۸	- اخبار دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی شیروان
۹	- اخبار کوتاه
۱۰	- اخبار دانشجویی - فرهنگی
۱۵	- تازه های نشر

گزارش

۱۶	- همایش میان رشته‌ای آموزش و یادگیری زبان
۱۸	- گزارش علمی سفر دو روزه دانشجویان خارجی به تریه جام
	- سفر علمی - فرهنگی به تونس
۱۹	- هفته آمار و برنامه ریزی در گروه آمار دانشگاه
۲۰	- معرفی گیاه تاج ریزی سیاه
۲۱	- نگاهی به چگونگی راه اندازی بنیاد دانشگاهی فردوسی و فعالیت های انجام شده

مصاحبه

۲۳	- گفتگو با دکتر غفاری
----	-----------------------

گوناگون

۲۵	- آذرماه در یک نگاه
۲۶	- انتصاب و ابقاء
۲۷	- ارتقا
۲۸	- بازنشستگان
۲۹	- تسلیت

بسم الله الرحمن الرحیم

پیک دانشگاه

پیک دانشگاه - شماره ۱۲۸ آبان ۹۱

صاحب امتیاز: روابط عمومی دانشگاه فردوسی مشهد
زیر نظر: دکتر سید حسین سیدموسوی مدیر دفتر ریاست و
روابط عمومی دانشگاه

تنظیم و تدوین: صدیقه عشقی

گرافیک: محمد یعقوبی

همکاران این شماره: محمد علی عبدی زاده، ماشاءاله فیضی
معصومه کربلایی، الهام محمدی و جواد روحانی نژاد
رابطان خبری: محمد آمار - داود اسدیان - شیرزاد امیری - رضا امینی -
مجید پازوکی - حسن پرسا - زهرا جمشیدی - اعظم جنتی فر - محسن
حسن زاده - رضا داناوی - احسان سالاری - حسین فرماتی - علیرضا
قناد کافی - مصطفی قندهاری - غلامحسین نوعی - الیاس نیازی

پیک دانشگاه در گزینش، ویرایش و خلاصه نمودن مطالب
دریافتی آزاد است

نشانی: مشهد - میدان آزادی - پردیس دانشگاه - سازمان

مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد

تلفن سازمان مرکزی: ۸۰۲۰۰۰

تلفن و نمابر روابط عمومی: ۸۳۶۰۳۰

کد پستی: ۹۱۷۷۹۴۸۹۷۴

نسخه الکترونیکی پیک را در بخش نشریات سایت دانشگاه

فردوسی مشهد ببینید

پست الکترونیکی پیک دانشگاه: rabet@staff.um.ac.ir

گزارش علمی

**نگاهی دوباره به علف‌هایی که هرز نیستند؛
 بازخوانی خواص چشمگیر گیاهان اطراف ما:**

تاج‌ریزی سیاه

تاج‌ریزی به نام سگ‌انگور هم شناخته می‌شود ولی در کتاب‌های قدیمی طب سنتی از آن به عنوان عنب‌الثعلب (انگور روباه) یاد شده است.

خواص و کاربرد:

طبیعت تاج‌ریزی، بسیار سرد و خشک است. این گیاه، کاهنده تب، بندآورنده خون، ضد درد، مسکن، ملین، مدر، معرق، مخدر، ضدروماتیسم، ضدسرفه و ضدآسم است. خوردن مقدار کمی از میوه رسیده و تازه آن برای رفع یبوست، مناسب است. برای بهره‌برداری از این گیاه، مصرف روزانه سه مرتبه از دو تا چهار گرم خشک‌شده آن به صورت دم کرده، توصیه شده است. میوه خشک‌شده تاج‌ریزی‌های رنگین (زرد، نارنجی و قرمز)، یکی از اقلام دارویی معروف جوشانده یا خورده جوشانده است که معمولاً همراه با پرسیاوش، گل زوفا، گل بنفشه، ختمی خبازی، عناب و سپستان مورد استفاده فراوان قرار می‌گیرد. این داروی ترکیبی، در طب سنتی بسیار رایج است و به عنوان تب‌بر، مسکن و ملین، به خصوص برای کودکان به کار می‌رود.

برگ‌ها و سرشاخه‌های گل‌دار این گیاه، سمی محسوب می‌شود و در مواد مختلفی اغلب به صورت استعمال خارجی استفاده می‌گردد. گمپرس دم کرده و بخور خشک‌شده آن، برای زکام، آب‌ریزش شدید و سردرد، مفید است. همچنین مالیدن جوشانده آن، برای تسکین کوفتگی و ضرب دیدگی عضلات و رفع برخی خارش‌ها مناسب است. له‌شده برگ و سرشاخه‌های گل‌دار تازه آن، به صورت استعمال خارجی برای ازبین بردن ورم‌های گرم، تسکین دردهای روماتیسمی و مفصلی، سوختگی‌های ناشی از آتش، زخم آبله، ورم‌ها و دردهای سرطانی، سودمند است.

احتیاط

به علت وجود ماده سمی سولانین در این گیاه، مصرف آن باید به مقدار کم و در بازه زمانی کوتاهی صورت گیرد. سمیت آن در برگ‌ها و سرشاخه‌های گل‌دار، بیشتر است؛ لذا در مصرف بیش از حد مجاز آن باید جانب احتیاط را مراعات کرد.

در ادامه سلسله مطالب مربوط به معرفی گونه‌های گیاهی دارویی واقع در پردیس دانشگاه، در این بخش به بررسی گیاه تاج‌ریزی سیاه می‌پردازیم.

گیاهشناسی

تاج‌ریزی سیاه، گیاهی است یکساله از خانواده سیب‌زمینی با برگ‌های سبز تیره، گل‌های کوچک سفیدرنگ، میوه‌های گرد، کوچک، آبدار و سیاه رنگ همانند گوجه‌فرنگی، ولی به اندازه جبه‌های انگور یا قوتی (سرخک). این گیاه به صورت علف‌هرز در مزارع، باغ‌ها و باغچه‌ها می‌روید. نام علمی این گیاه، *Solanum nigrum* است که در بیشتر مناطق ایران دیده می‌شود و در پردیس دانشگاه فردوسی مشهد هم وجود دارد. سایر انواع تاج‌ریزی عبارتند از:

Solanum alatum: میوه آن قرمز است و بیشتر در جنوب و جنوب غرب ایران می‌روید.

Solanum luteum: میوه آن زرد تا قرمز است و به جز شمال و شمال شرق، در بقیه مناطق ایران دیده می‌شود.

Solanum olgae: میوه آن نارنجی تا قرمز است و در شمال شرق ایران می‌روید.

میوه همه تاج‌ریزی‌ها ابتدا سبزرنگ است و هنگام رسیدن، رنگین می‌شود. گرچه تاج‌ریزی سیاه، بیشترین پراکندگی را در ایران دارد اما آنچه اغلب در بازار گیاهان دارویی رواج دارد، میوه‌های خشک‌شده سه گونه نام‌برده شده در بالا است. علاوه بر تاج‌ریزی‌های یکساله فوق‌الذکر، گونه‌های چندساله دیگری هم در ایران یافت می‌شوند که کمتر مورد استفاده دارویی قرار می‌گیرند.